

Lieta T-140/04

Adviesbureau Ehcon BV pret Eiropas Kopienu Komisiju

Publiskie pakalpojumu līgumi — Uzaicinājums iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā — Pretendenta piedāvājuma noraidīšana — Ārpuslīgumiskā atbildība — Noilgums — Nepieņemamība — Acīmredzami nepamatota prasība

Pirmās instances tiesas rīkojums (trešā palāta) 2005. gada 14. septembrī . . . II - 3291

Rīkojuma kopsavilkums

1. *Prasība par zaudējumu atlīdzību — Noilguma termiņš — Atskaites datums — Vērā ņemamais datums*
(EKL 288. panta 2. daļa, Tiesas Statūtu 46. pants)
2. *Ārpuslīgumiskā atbildība — Nosacījumi — Prettiesiskums — Zaudējumi — Cēloņsakarība — Viena nosacījuma neesamība — Prasības par zaudējumu atlīdzību noraidīšana pilnībā*
(EKL 288. panta 2. daļa)

3. *Ārpuslīgumiskā atbildība — Zaudējumi — Atlīdzināmi zaudējumi — Izdevumi, kas radušies saistībā ar tiesas procesu — Izslēgšana*
(EKL 288. panta 2. daļa)
4. *Eiropas ombuds — Prasībai Kopienų tiesā alternatīvs tiesību aizsardzības līdzeklis — Neiespējamība izmantot vienlaikus abus tiesību aizsardzības līdzekļus — Pilsoņa pienākums izvērtēt sūdzības ombudam izdevīgumu*
(EKL 195. panta 1. punkts; Eiropas ombuda reglamenta 2. panta 6. un 7. punkts)

1. No EKL 288. panta otrās daļas izriet, ka Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās un tiesību uz ciesto zaudējumu atlīdzību izmantošana ir atkarīga no tā, vai īstenojas vairāki nosacījumi, proti, iestādei piedēvētās darbības prettiesiskums, reālu zaudējumu pastāvēšana un cēloņsakarības esamība starp iestādes rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem. Tādējādi piecu gadu noilguma termiņš lietām par Kopienas atbildību, kas ir noteikts Tiesas Statūtu 46. pantā, nevar sākties, pirms izpildīti visi nosacījumi, kuriem pakļauts zaudējumu atlīdzības pienākums un it īpaši pirms konkretizēti atlīdzināmie zaudējumi.

pamatojumu, ko viņš vienmēr apstrīdējis, norādot, ka šāds kritērijs neesot bijis minēts uzaicinājumā uz konkursu, apstākļi, ka viņš tikai vēlāk uzzinājis, ka strīdīgais kritērijs ir piemērots diskriminējoši, nevar atlikt noilguma termiņa atskaites datumu attiecībā uz prasību par zaudējumu atlīdzību. Noilguma mērķis ir saskaņot cietušā tiesību aizsardzības principu un tiesiskās drošības principu. Tāpēc noilguma termiņš noteikts, galvenokārt ņemot vērā laiku, kas it kā cietušajai pusei nepieciešams, lai iegūtu piemērotu informāciju iespējamās prasības celšanai un pārbaudītu faktus, uz ko varētu atsaukties šādas prasības pamatošanai. Faktu zināšana nav viens no nosacījumiem, kas jāizpilda, lai sāktos noilguma termiņš.

Kad uzaicinājumā iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā attiecībā uz Direktīvu 80/778 par cilvēku patēriņam paredzētā ūdens kvalitāti pretendents uzzinājis galveno pamatojumu tā piedāvājuma noraidīšanai Komisijā, proti, viņa pieredzes trūkums ūdens apstrādes iekārtu konceptuālajā izstrādē,

Tāpat šajā lietā apstākļi, ka minētais pretendents par papildu pierādījumu

saviem prasījumiem it kā esot uzzinājis tikai pēc Komisijas motivēta noraidījuma viņa piedāvājumam, lai gan viņš jau no paša sākuma apstrīdējis minētās noraidīšanas pamatmotīvu, kas turklāt uzskatāms par faktu, kas izraisījis zaudējumus minēto Statūtu 46. panta nozīmē, nevar kalpot, lai kā noilguma termiņa sākuma brīdi noteiktu norādīto dienu, kad prasītājs uzzinājis attiecīgos apstākļus. Šādu nostāju nostiprina arī fakts, ka dienā, kad atbilstoši pretendenta apgalvojumiem tas esot piekļuvis cita pretendenta piedāvājumam, kas izvēlēts konkursa pirmās fāzes noslēgumā, un pat dienā, kad, kā uzskata viņš pats, tam beidzot bijis pietiekami daudz pierādījumu, lai iesniegtu prasību par zaudējumu atlīdzību, t.i., kad Eiropas ombuds pieņēma lēmumu, kurā kritizē Komisiju, vēl nebija beidzies noilguma termiņš.

No tā izriet, ka pretēji gadījumam, kad prasītājam bija liegta iespēja saprātīgā termiņā celt prasību par zaudējumu atlīdzību tādēļ, ka prasītājs novēloli uzzinājis par faktu, kas viņam izraisījis zaudējumus, nav pamata noilguma termiņa beigās noteikt vēlāk nekā parasti beigtos šāds noilguma termiņš.

Pat ja noilgums piemērojams tikai laikposmam vairāk nekā piecus gadus pirms noilguma termiņu izbeidzošā akta da-

tuma, neietekmējot tiesības, kas radušās vēlākos laikposmos, tas tā ir tikai ārkārtas gadījumā, kad pierādīts, ka attiecīgie zaudējumi atjaunojas katru dienu pēc tam, kad noticis to pamatā esošais fakts. Tas tā nav, ja attiecīgie zaudējumi — ja tie tiešām pastāv —, kuru apmērs būtu varējis pilnībā atklāties tikai pēc minētā pretendenta uz attiecīgā līguma noslēgšanu piedāvājuma noraidīšanas, tomēr radušies uzreiz minētās noraidīšanas dēļ.

(sal. ar 39., 55.-61., 67. punktu)

2. Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās ir pakļauta vairākiem nosacījumiem, proti, Kopienu iestādēm piedēvētās darbības prettiesiskums, reālu un konkrētu zaudējumu pastāvēšana un cēloņsakarības esamība starp attiecīgās iestādes rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem. Tiklīdz nav īstenojies viens no minētajiem nosacījumiem, prasības pieņemums noraidāms kopumā, neizvērtējot, vai īstenojušies pārējie atbildības iestāšanās nosacījumi.

Zaudētu iespēju iegūt tiesības noslēgt turpmāko publisku pakalpojumu līgumu

var uzskatīt par reāliem un konkrētiem zaudējumiem tikai tādā gadījumā, ja nav konstatēta vainojama Komisijas rīcība un nav nekādu šaubu, ka prasītājs būtu ieguvis tiesības noslēgt pirmo pakalpojumu līgumu.

(sal. ar 75., 77. punktu)

3. Attiecībā uz zaudējumiem, kas radušies kā izmaksas atsevišķu pierādījumu iegūšanai, lietas dalībnieku izmaksas lietas vešanas sakarā pašas par sevi nav uzskatāmas par zaudējumiem, kas nošķirami no tiesāšanās izdevumiem. Turklāt, lai arī apjomīgs juridisks darbs parasti tiek veikts tieši pirmstiesas procedūras laikā, Reglamenta 91. panta izpratnē izdevumi lietas vešanas sakarā attiecas vienīgi uz "tiesvedību" Pirmās instances tiesā, bet ne uz pirmstiesas procedūru. Tas galvenokārt izriet no Reglamenta 90. panta, kurā ir atsauce uz "tiesvedību Pirmās instances tiesā". Tādēļ tādu izmaksu atzīšana par atlīdzināmiem zaudējumiem būtu pretrunā tam, ka izdevumi lietas vešanai, kas veikti pirmstiesas procedūras laikā, nav atlīdzināmi.

(sal. ar 79. punktu)

4. Izveidojot Eiropas ombuda amatu, Eiropas Savienības pilsoņiem Līgumā papildus jau pastāvošajai iespējai savu interešu aizsardzībai celt prasību kādā no Kopienu tiesām radīts alternatīvs tiesību aizsardzības līdzeklis. Šāds alternatīvs ārpusstiesas tiesību aizsardzības līdzeklis atbilst specifiskiem kritērijiem, un tam nav noteikti jābūt tādām pašām mērķim kā prasības izskatīšanai tiesā. Turklāt, kā paredzēts EKL 195. panta 1. punktā un 2. panta 6. un 7. punktā Lēmumā 94/262 par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē Eiropas ombuda pienākumu izpildi, šos abus tiesību aizsardzības līdzekļus nevar īstenot vienlaicīgi. Lai gan sūdzības iesniegšana ombudam nepārtrauc noilguma termiņu, kas piemērojams prasības celšanai Kopienų tiesā, gadījumā, kad attiecīgā persona par tiem pašiem faktiem vienlaicīgi cēlusi prasību Kopienu tiesā, ombudam tomēr jāizbeidz viņam iesniegtās sūdzības izskatīšana un sūdzība jāatzīst par nepieņemamu. Tādējādi tas, kurš no diviem pieejamajiem tiesību aizsardzības līdzekļiem var labāk kalpot pilsoņa interesēm, jāizlemj viņam pašam.

(sal. ar 83., 84. punktu)